

**Recenzja osiągnięcia naukowego, w sprawie nadania stopnia doktora
habilitowanego dr Jerzego J. Kunickiego-Goldfingera, w dziedzinie nauk
humanistycznych, w dyscyplinie archeologia,**

Dr Kunicki-Goldfinger, zatrudniony obecnie na stanowisku adiunkta w Instytucie Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie jest czynnym od ponad 35 lat konserwatorem, specjalistą w zakresie badań na zabytkowymi szklami i szklami ceramicznymi. Studia na wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu ukończył w 1984 roku, uzyskując tytuł magistra sztuki w zakresie konserwacji elementów i detali architektonicznych na podstawie pracy pt. Zastosowanie metod penetracyjnych do rejestracji zniszczeń powierzchni szkieł witrażowych. Również w Uniwersytecie Toruńskim powstała jego rozprawa doktorska pt.: Nieniszczące metody badań zabytkowych szkieł i szkieł ceramicznych. Promotorem pracy był prof. Dr hab. Wiesław Domasłowski a jej obrona nastąpiła w 1998 roku. W latach 1993-1998 habilitant brał udział w realizacji kilku projektów badawczych realizowanych w Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Od 1999 roku został zatrudniony w Instytucie Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie, w którym obecnie pracuje. Po wygraniu konkursu na stanowisko badacza w School of History, Archaeology and Religion w Cardiff University został tam zatrudniony w latach 2008-2011, w ramach trzyletniego kontraktu. Habilitant należy do nielicznej grupy badaczy zajmujących się historycznym szklami i w tym zakresie ma już na swoim koncie spory i liczący się dorobek naukowy.

W trakcie swojej wieloletniej działalności, Habilitant zadawał sobie pytania badawcze, m.in. nie tylko o charakterze materiałowo technologicznym jako specjalista analityk i konserwator ale też dotyczące trwałości szkieł, procesowi

ich zniszczeń oraz proveniencji - nie pomijając przy tym aspektów historyczno artystycznych –często korzystając w tym zakresie ze współpracy specjalistów. Dr Jerzy Kunicki –Goldfinger swoją wiedzę poszerzał i pogłębiał przede wszystkim biorąc udział w szeregu licznych projektach badawczych, zarówno krajowych jak i zagranicznych, wyłonionych w drodze konkursów. Ponadto podnosił swoje kwalifikacje biorąc udział w zagranicznych stażach naukowych, w Stanach Zjednoczonych, Anglii i Belgii. Ich rezultatem jest szereg publikacji. Oprócz 14 opracowań wchodzących w skład różnych monografii, w dorobku Habilitanta znajduje się lista 44 artykułów, w których dr Kunicki-Goldfinger jest współautorem, niestety rzadziej autorem samodzielnym. Natomiast na plus należy jednak zaliczyć nie tylko druk w języku kongresowym (angielskim) ale także we współpracy z liczącymi się w świecie nauki badaczami zajmującymi się europejską problematyką szklarską.

Jako dorobek naukowy wchodzący w skład osiągnięć, będących podstawową oceną osiągnięcia naukowego, w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie archeologia, Habilitant przedstawił jedną monografię oraz pięć artykułów, w tym jeden samodzielny dotyczący zagadnień niestabilności chemicznej szkieł historycznych oraz związane z tym problemy konserwatorskie. W pozostałych czterech występuje jako co-author. W tych ostatnich zwraca uwagę znaczny wkład pracy Habilitanta dotyczący samodzielnego doboru materiału zabytkowego, metodyki z przeprowadzonych badań i samej analizy jak np. w przypadku dotyczącego czeskich, wczesnych szkieł kryształowych. Ważnym, wspólnym osiągnięciem badawczym dr Kunickiego-Golfingera są nowatorskie wyniki analiz średniowiecznych, czerwonych szkieł witrażowych, dotyczący m.in. po raz pierwszy przedstawienia mechanizmów tworzenia ich barwy.

Natomiast zaprezentowana monografia liczy 156 stron tekstu, 18 tabel z wynikami analiz chemicznych, 6 wykresów rozrzutu zmiennych dla wybranych

surowców szklarskich, jeden schemat chronologiczny dotyczący wprowadzenia do technologii wytwarzania szkła potasowego, odpowiednio dobranych surowców oraz podsumowanie i bibliografia. Przedstawiona praca jest w pewnym sensie podsumowaniem dotychczasowych osiągnięć badawczych Habilitanta. Dotyczy to w szerokim ujęciu problemu interpretacji wyników analiz składu chemicznego szkieł zabytkowych oraz ich postępująca ewolucja technologiczna. Na podstawie wykonanych analiz dr Kunicki-Golfinger zaprezentował dane dotyczące rozrzutu zmiennych materiałowych w tym również wyróżnionych typów europejskich szkieł, w tym m.in. bardzo ciekawy rozrzut K_2O i CaO dla pięciu typów środkowo europejskich szkieł potasowych datowanych od schyłku średniowiecza po wiek XVIII włącznie. W chronologicznym ujęciu tematu widać znaczną przewagę analiz dotyczących zabytkowego szkła pochodzącego z drugiej połowy XVII i z wieku XVIII. Ta dysproporcja wynika z dostępności materiału i nie umniejsza pracy Habilitanta. W pracy autor zwrócił też uwagę na istotny aspekt dotyczący identyfikacji tzw. markerów, które prowadzą wprost do możliwości wyodrębnienia typów technologicznych szkła. Jest to słuszna próba uporządkowania typologicznego szkła zabytkowego, pochodzących z poszczególnych badanych odcinków chronologicznych. Natomiast byłbym bardziej ostrożnym w skazywaniu na możliwości doprecyzowania chronologii i pochodzenia szkieł na podstawie ich składu, jak to sugeruje autor w swoim podsumowaniu książki. Oczywiście jest to bardzo pociągające ale w tym zakresie trzeba być wyjątkowo ostrożnym i precyzyjnym bowiem takie postępowanie może czasami prowadzić do wnioskowania fałszywego.

Pewnym nieporozumieniem wydaje się być przedstawiona na końcu książki bibliografia. Jest to bowiem w moim odczuciu jedynie literaturowe zestawienie przypisów, które równie dobrze mogły by znajdować się na każdej stronie poniżej tekstu. Tutaj brakuje po prostu alfabetycznego zestawienia

autorów, których Habilitant cytuje w swojej pracy. W pewnym sensie brakuje mi choćby tylko w niewielkim skrócie, w rozdziale wprowadzającym, kilka słów na temat szkielek starożytnych, o badaniach których pisała w polskiej literaturze przedmiotu prof. Teresa Stawiarska, a także liczne prace z tego zakresu, publikowane przez Niemców, Anglików, Węgrów etc., etc. Szkoda też, że Habilitant nie odniósł się do bardzo interesującego opracowania dr Elżbiety Greiner-Wronowej pt. „Archeometria szkielek zabytkowych” (2015) i *The Archeometry of Historical Glass* (2017). Przedstawione nieco inne spojrzenie autorki na podobne zagadnienia badawcze mogłyby dać początek dyskusji na temat wypracowania nowych kierunków badań i ochrony historycznych szkielek zabytkowych.

W tym miejscu należy podkreślić, iż Habilitant brał udział w kilkudziesięciu naukowych konferencjach, zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Prezentował on na nich referaty, z których większość została opublikowana, w tym znacząca ich część w językach kongresowych, a liczne są często cytowane.

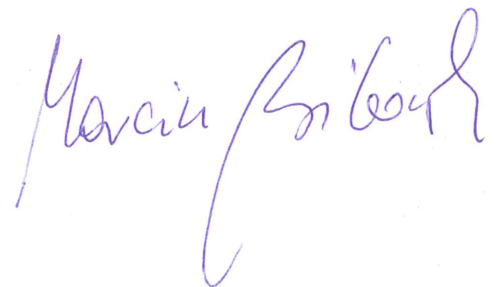
Do listy osiągnięć należy też zaliczyć habilitantowi prace w charakterze rzeczoznawcy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dziedzinie rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej oraz archeologii. Jest też aktywnym recenzentem projektów badawczych zarówno krajowych jak też zagranicznych.

Odnosząc się do analizowanego zbioru publikacji należy zauważyć, iż ich autor dysponuje odpowiednim warsztatem badawczym, zarówno analityka, jak i konserwatora. Sposób analizowania interesujących go źródeł jest nowoczesny, środki wiodące do syntezy są zawsze adekwatne do skali trudności badanych zjawisk.

Tak więc zaproponowany jako podstawa przewodu habilitacyjnego cykl publikacji uważam za zbiór prac spełniający wymogi stawiane przez

ustawodawcę w zakresie ich jakości a także, co oczywiste, liczby, jak i trwałych, nowych wartości poznawczych, wniesionych do nauki.

W oparciu o dostarczone mi dokumenty w tym wniosek zainteresowanego, odpis dyplomu o nadaniu stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych autoreferatu, wykazu osiągnięć naukowych oraz publikacji będących podstawą niniejszej recenzji stwierdzam, iż dotychczasowy dorobek naukowy **Pana Doktora Jerzego Kunickiego-Goldfingera** spełnia wymogi stawiane przez przepisy Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym w zakresie wymogów stawianych rozprawom habilitacyjnym, wnioskuję o dopuszczenie Habilitanta do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Marcin Górcz', is written on the right side of the page.